

Οι σημειώσεις του ζωγράφου Πέρη Ιερεμιάδη - Julia Tsiakiris OCTOBRE 2014

Μια προδημοσίευση με αφορμή τη μικρή αναδρομική έκθεση του έργου του στο βιβλιοπωλείο Φωταγωγός.

Julia Tsiakiris

Ο ζωγράφος Πέρης Ιερεμιάδης ήρθε σ' αυτό τον κόσμο για να σπουδάσει δύσκολα την ομορφιά. Ωραίος ο ίδιος, πολέμησε μια ζωή να διατηρήσει την ανεξαρτησία του σε όλα τα επίπεδα. Λάτρευε την κίνηση προς την καρδιά, προς την ουσία των πραγμάτων, και την κίνηση γενικότερα. Δε στάθηκε να ξεκουραστεί πάνω σε καμιά επιφάνεια επιτυχίας και κατόρθωνε ακόμα και τις πιο απλές στιγμές να τις διανθίζει με κούραση: έκοβε ξύλα, έστηνε τσαρδιά, έκαιγε λάστιχα να διώξει τα κουνούπια και τα φίδια, έβραζε τα καινούρια παπούτσια για να μαλακώσουν, ξάσπριζε τα υφάσματα στον ήλιο για να απαλύνουν. Ήξερε την τέχνη να μεταλλάσσει την ένδεια σε πολυτέλεια και μπορούσε να υλοποιεί τον παράδεισο επί της γης μόνο και μόνο αφαιρώντας από την καθημερινότητά του καθετί μη ποιοτικό. Οι επιλογές του ήταν η περιουσία του. Μελέτησε σ' ένα καμαράκι δίχως φως στο σπίτι της οδού Ξενοφάνους τις ιδιότητες των χρωμάτων επί μια δεκαετία και, μαζεύοντας τις πολύτιμες σκόνες και τα χρώματα από διάφορα αρχαία σημεία της αξιοπερίεργης αυτής επικράτειας

που λέγεται Ελλάδα, έβγαλε στο τέλος της δεκαετίας του '80 μια χρωματική παλέτα πολύ δική του, εκρηκτικά φωτεινή. Εξίσου πολύ με τα χρώματα μελέτησε και τους ανθρώπους, τη λογοτεχνία, τη μουσική και την πίστη. Όλοι θέλαμε πάντα ν' ακούμε για το καθετί τη γνώμη του Πέρη γιατί ήταν τόσο γνήσια όσο οι ζωγραφιές και τα σχέδιά του. Κάθε ερχομός του συνοδευόταν από θορύβους, ταραχή, γέλια και ακρότητες. Η ελευθερία που δίδασκε με κάθε του τοποθέτηση έφτανε να καταργεί ακόμα και τα όρια του χρόνου, του αντικειμενικού χρόνου, και ο συνομιλητής του, εσύ, έπαυες να ταυτίζεσαι με τα τέλη του 20ού αιώνα και να δεσμεύεσαι από αυτά.

Δημοσιεύουμε εδώ για πρώτη φορά ένα μικρό μέρος από τις σημειώσεις που κρατούσε με ευλάβεια σαν συντροφιά στο ταξίδι του αυτό στη ζωή και στην τέχνη, έχοντας την ελπίδα ότι η συνολική παρουσίασή τους μια μέρα θα σταθεί πλάι στο ζωγραφικό του έργο σαν ένας δεύτερος εαυτός. Γιατί είναι σκέψεις και ματιές συναγμένες με καιρό και με κόπο. Και με πολλή αγάπη για την αξιοπερίεργη αυτή επικράτεια που λέγεται Ελλάδα και για το «εμείς» πάνω της (όχι το «εγώ»).

Πέρης και Κατίνα Ιερεμιάδη στη Σίφνο

20.09.2005 [...] Οι σκόνες μου οι κοιμισμένες στα βάζα.

2.10.2005 [...] Η επιμονή στην ελληνικότητα δεν είναι άλλο από την επιμονή στο χαρακτήρα της δουλικότητας.

11.10.2005 [...] Πρωί-πρωί σ' εκείνο το παγκάκι πριν από το Μπάτη. Γιατί το θυμάμαι άραγες σήμερα που κοντεύω να μείνω πάλι τόσο μόνος. Επειδή με έφερες και με χαιρέτησες στο σταθμό του τραίνου. Σαν να μ' αποχαιρέτησες. Τι τρόμος!!

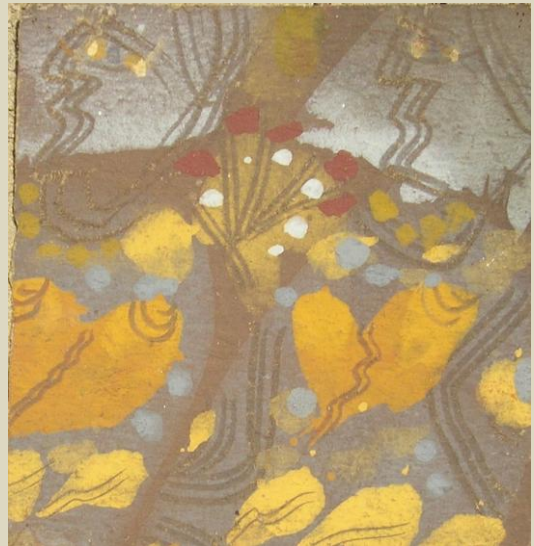
20.10.2005 [...] Φωτεινές σκιές άραγες γίνονται;

10.05.2006 [...] Στη ζωγραφιά (θα 'λεγε κανείς στη γραφή της ζωής;) πουθενά δεν βρίσκεται εκείνο που μπορεί να χαρακτηριστεί «επουσιώδες». Το βάθος της ζωής.

Τόση σκόνη τόση στάχτη τόσα χρώματα τους δώσανε χαρά στην έκθεση.

02.06.2006 [...] Αν, ο ίδιος, έσκαβα σε λατομεία και έβρισκα εγώ ο ίδιος τα χρώματά μου τις σκόνες θα 'μουν πιο κοντά στην ποίηση (η ζωγραφιά).

05.06.2006 [...] Όλα αυτά τα βιβλία, τα άλμπουμ που κοίταξα και διάβαξα και έλπιζα να βρω, να βρω ελπίζοντας. Τώρα πώς ξαναπιάνονται; Ξαναδιαβάζεται, ξαναβλέπεται η ελπίδα;

03.07.2006 [...] Ανελλήνιστοι αυτοί που φαγώθηκαν για την ελληνικότητα.

Πώς άραγες κανείς κατορθώνει να προφυλάξει την ζωγραφιά απ' την ζωγραφική; (την ποίηση από την ποιητικότητα;) Η ποιότητα και η ιδιότητα.

27.07.2006 [...] Στους σφραγιδολίθους όντας εξοχή το κοίλο πεδίο έχουμε μία αλληλουχία του ζευγαριού φως σκοτάδι, φως λίγο στο μισοσκοτάδο και πολύ φως λίγο σκοτάδι, μέρα και νύχτα μαζί.

13.08.2006 [...] Τόσα χρόνια, τόσος κόπος για τη σχεδία αυτή που ήταν ταρατάσα. Η ταρατσούλα η χαμηλή απ' τις γύρω πολυκατοικίες, που ήταν για μένα τόσο ψηλά, τόσο ψηλά, τόσο ψηλότερά τους.

Όταν δεν καταλαβαίνει κανείς τον κόσμο υπάρχει και η περίπτωση να έχει πέσει στην κατάσταση του να μην έχει καταληφθεί απ' αυτό που έχει καταλάβει όλο τον κόσμο.

17.10.2006 [...] Θυμήσου τις αλυσίδες ferry boat. Λίγοι κρίκοι κίτρινοι στο πάτωμα, κίτρινο και λίγο μαύρο στο πάτωμα, κίτρινο. Το όμοιο και το διάφορο μέσα στο ίσο της αλυσίδας. Οι χρισμένοι κρίκοι μέσα στο κίτρινό τους και στου πεδίου και οι υπερβατικοί οι μαύροι μέσα στο κίτρινο. Θυμήσου μέλη των χωμάτων Αηγιώρηδων.

15.11.2006 [...] Γλυκιά μα πολύ γλυκιά δύση, Πειραιάς. Η κοκκινίλα στο βάθος του βασιλέματος και οι μεγάλες τρύπες κτίρια, λιμάνι στην κόντρα τους με το σβήσιμο του φωτός. Ακατάστατα τακτικά τα φωτάκια τους τσιμπάνε το μαύρο βάθος τους. Σκληρό ξαφνικό το κοντινό ζευγάρι σκότους και βάθους των όγκων. Μεγάλες κόγχες στον τρυφερό αναμμένο ορίζοντα που σβήνει τρυφερά από τη φλόγα μέχρι τον πρώτο νυχτιάτικο τόνο ψηλά. Ο ουρανός πιάνεται και τα πάντα χάνονται στο βάθος εξόν τα λίγα φωτάκια που εξέχουν μέσα στις μεγάλες εσοχές.

16.01.2007 [...] Μια στιγμούλα φωτιζόμαστε και βλέπουμε με την ψυχή αλλιώς, μα τόσο λίγης διάρκειας. Τόσο λίγο που δεν μας επιτρέπει να το εκμεταλλευθούμε και να γίνει σκέψεις. Σε άλλη διάσταση, όχι την εφήμερη όπου σε αυτήν τίποτα δεν δίσταται με τον εαυτό του. Είναι τακτά όλα, χωρίς μέσα τους να γεννηθεί κάτι που να μη χωράει μόνο σ' αυτά. Ούτε το πριν τους ούτε το μετά. Κάθε ένα συνιστά το πόρο του εαυτού του, του εαυτού της ύπαρξής του, την ύπαρξη της αυτάρκους άγνοιας.

26.01.2007 [...] Το αντίθετο του πυκνού είναι το γυμνό και όχι το αραιό (ένα λιμάνι και βουνά).

11.02.2007 [...] Είδα αυτά που μάζενα χρόνια, τα μικρούλια, τα τυχαία, τα σημαίνοντα.

10.03.2007 [...] Γιατί να παρασταίνονται όλα αναμμένα; Απλώς γιατί είναι να σβήσουν. Γιορτινά και αυτά που 'ναι να αποχαριρευτούνε όλα.

Η δροσιά της πράξης, η ίδια, που γεννάει το πράγμα. Αυτή η γέννηση παρίσταται και παριστάνεται.

Και γιατί όλα να γίνονται tableau; Τι σχέση (έχει) αυτό το κατόρθωμα με τη ζωγραφιά;

14.03.2007 [...] Η μετάβαση από τη λεπτομέρεια στην αδρομέρεια.

04.04.2007 [...] Άλειμμα μαύρο και άσπρο.
Αλείφουμε βάθος με το μαύρο και σκάβουμε
(βαθαίνουμε) φως με το άσπρο. Προσθέτουμε βάθος
με το μαύρο... (αφαιρώντας μαυρίζουμε).

07.04.2007 [...] Όταν απομακρυνόμαστε από την
ταφή (του άλλου) πλησιάζουμε τη δική μας. Μεταξύ
δύο ταφών η ζωντάνια.

10.04.2007 [...] Πόσο φαΐ ή ύπνο χρειάζεται η ζωή;
Τόσο όσο που αν φας λίγο παραπάνω αντί να
μεγαλώσει κι αυτή μικραίνει. Το τόσο και η μοίρα.

12.04.2007 [...] Ξανά η θάλασσα σήμερα μεγάλες
γυαλιστές ραγάδες.

17.04.2007 [...] Οι πέτρες αυτόφωτες η καθεμιά και
η καθεμιά το σκοτάδι της, το δικό της.

26.04.2007 [...] Μην ξεχνάς την κιτρινόμαυρη αλυσίδα στο καράβι, σε κίτρινο πεδίο. Τέσσερις χαλκάδες, κίτρινο πεδίο (βαπτισμένοι σε κίτρινο διά του πεδίου) και τέσσερις μαύροι, οι πρώτοι με περίγραμμα κίτρινο και οι δεύτεροι όχι.

Αν πάψει κανείς να χαρίζεται, να σπαταλιέται δηλαδή, να κοιτάζει το συμφέρον του δηλαδή, δεν θα μπορεί να ζωγραφίσει πια. Πόσοι και πόσοι δεν μπορούν να γίνουν ποιητές, ακριβώς γι' αυτό το χάρισμα που τους έλειπε να μπορούν να το κάνουν.

01.05.2007 [...] Ποιος σκαμπάζει από ζωγραφιά ή ζωγράφισμα αφού τρεις μόνο στην κηδεία του Δ. Διαμαντόπουλου;

06.05.2007 [...] Οι Κήποι και σαν λίγο Βασιλικό Πεταλιών από ψηλά. Θα καταφέρεις να αντέχεις στου ανεξήγητου την είδηση;

Το σκοτεινό γράμμισμα απόρροια κινήσεων δια του φωτεινού πεδίου. Το σκοτεινό γράμμισμα υπόλοιπο βαθύ του φωτίσματος από τα μέλη του πεδίου (Δ. Διαμαντόπουλος).

Όταν η κομματαρχία του κρατιδίου εξασφάλισε τα εκατομμύρια ψηφοφόρους (χειροκροτητές) τότε πια δεν κυβερνάει. Είναι η στιγμή που δεν κυβερνάει. Σαν της Ρώμης τούς χειροκροτητές θριάμβων και σαν το ποίμνιο των εκκλησιαζομένων, αντιστρόφως ανάλογο σε αριθμό με το μέσα και την εξασφάλιση και ειδίκευση του κλήρου.

Δίψασε η σαυρούλα της βεράντας και έπεσε μέσα στον κουβά με το πλυμένο χόμα.

Κάτω το Βασιλικό, αριστερά ο Άγιος Αντώνιος, το βουναλάκι και δεξιά το πάνω του Σφεντουριού. Λίγος δροσερός αέρας από την κατεβασιά του βουνού. Άγιοι Ανάργυροι, μακριά πέρα. Το πέλαγος και έτοιμα πεδία για ζωγραφιά. Κι ας είμαι άρρωστος, σ' ευχαριστώ, Θεέ μου, για όλα.

10.05.2007 [...] Ψόφησαν αυτό το δεκαπενθήμερο τέσσερις γάτες και τρία σκυλιά. Ανοιξίς; Κι εγώ στο χειρότερο.

Η έκθεση με έργα του από όλες τις εποχές της καλλιτεχνικής του δράσης και προσηλώσης στα πρωτογενή στοιχεία της φύσης και της ζωής διοργανώθηκε με τη συνεργασία της Κατίνας Ιερεμιάδη, του Μίλτου Ιερεμιάδη και της Σοφίας Σκούρα. Τα εγκαίνια θα γίνουν τη Δευτέρα, 20 Οκτωβρίου 2014, 19.00-23.00, στο βιβλιοπωλείο Φωταγωγός (Κολοκοτρώνη 59B & Λίμπονα, εντός στοάς Κουρτάκη) και η έκθεση θα διαρκέσει ως τις 29 Νοεμβρίου. Μπορείτε επίσης να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.peris-ieremiadis.com.

Έγραψαν για τον Πέρη Ιερεμιάδη

«Αντί να κλείσει τα πράγματα σε μια τέλεια σύνθεση, που, ορίζοντάς τα, θα τα απονέκρωνε εντός της και θα τα μετέβαλε σε είδωλα, ο Ιερεμιάδης τα εκθέτει σε αυτό που τα καίει και τα γεννάει.» (Ηλίας Παπαγιανόπουλος)

«Ένας δραστικός τεχνίτης παλαιάς κοπής που μας χάριζε τον εαυτό του στα χοντρά κουφάρια καϊκιών, στις αρχαίες καλλιγραφίες, στις πανηγυρικές φηγούρες της διαρκώς αναζητούμενης πληρότητας, στους λιτούς, λαϊκούς χάρτες, στο διακοσμητικό πνεύμα των μεγάλων πνευματικών πολιτισμών.» (Αντώνης Ζέρβας)

«Η ζωγραφική του Π.Ι., “μικρή”, γήινη, απτή, εμπράγματη, δίνει σημασία στο ίδιο το ζωγραφικό πράγμα, στην πράξη, στο αφήγημα και στο αφηγούμενο εξίσου. Η ζωγραφική του ήταν ο εαυτός του. [...] Η τέχνη του ήταν τέχνη της ζωής: οι γλαφυρές αφηγήσεις του, οι συναρπαστικές εμμονές του, η οπτική του ευφυΐα, φανερώνονταν εξίσου στις παρέες και στις ζωγραφιές του [...] Χωρεμένη η ζωγραφική παράδοση Ανατολής και Δύσης μαζί με τον μοντερνισμό του 20ού αιώνα, τα ελληνιστικά και ο Ματίς, ο Πικάσο και οι φιγούρες του Καραγκιόζη, ο κυβισμός και οι μορφές του Συναξαριστή. Μια ζωγραφική καθαρή και συγκριτική, στη μεθόριο αφήγησης και διακόσμησης, με κρατημένο το συναίσθημα, με θριαμβεύουσα τη ζωγραφική.»
(Νίκος Ξυδάκης)

Βίος

Ο Πέρης Ιερεμιάδης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1939. Ο πατέρας του καταγόταν από την Προύσα της Μικράς Ασίας και ήταν από τα ιδρυτικά στελέχη της Αθλητικής Ένωσης Κωνσταντινουπόλεως (ΑΕΚ). Έζησε στην Πόλη και την Αθήνα. Η μητέρα του ήταν από τα Χανιά της Κρήτης και έζησε στον Πειραιά. Πολύ μικρός ταξίδεψε στην Αφρική στο Καμερούν όπου και έκανε τις πρώτες τάξεις του Δημοτικού. Συνέχισε το σχολείο στην Ελλάδα και τελείωσε το Γυμνάσιο στη Σχολή Χατζιδάκι. Εργάστηκε για λίγο διάστημα πριν φύγει για σπουδές στο εξωτερικό. Φοίτησε στη Σχολή Καλών Τεχνών (τμήμα ζωγραφικής) στο Παρίσι και για έντεκα ολόκληρα χρόνια εργάστηκε στο Παρίσι σε γραφεία αρχιτεκτόνων και μηχανικών. Έζησε δυο χρόνια στην Γερμανία, στο Erpsteim Taunus στα περίχωρα της Φρανκφούρτης, και ένα διάστημα λίγων μηνών στην Acilia της Ρώμης στην Ιταλία. Επέστρεψε το 1972 στην Ελλάδα και από τότε έζησε στην Αθήνα στου Κουκάκη, και κατά διαστήματα στην Εύβοια, στο νησάκι Πεταλιοί απέναντι στο Μαρμάρι. Τα δύο τελευταία χρόνια (2005-2007) ζούσε και εργαζόταν στους Βλάχηδες στην Αίγινα. Συνεργάστηκε με αρχιτεκτονικά γραφεία σε χρωματισμούς και κόσμηση κτιρίων. Ασχολήθηκε για πολλά χρόνια με το σχεδιαστικό έργο και το αρχείο του Δημήτρη Πικιώνη. Επιμελήθηκε και εξέδωσε μια έκδοση portfolio με θέμα την Γ' περίοδο του έργου του Γιαννούλη Χαλεπά ενώ είχε την επιμέλεια της έκθεσης των αντίστοιχων έργων στο Ίδρυμα Τηνιακού Πολιτισμού το 2005. Εκόσμησε το αφιέρωμα στον Κωστή Παλαμά που έκανε το 1985 το περιοδικό Εκηβόλος, καθώς και ένα βιβλίο αφιερωμένο στις μεταφράσεις του Κώστα Καρυωτάκη (Το Ροδακίό 1993). Διακόσμησε το Θέατρο της Οδού Κυκλάδων του Λευτέρη Βογιατζή το 1981. Σχεδίασε το σήμα των Εκδόσεων Το Ροδακίό και του Θεάτρου Σφενδόνη, όπου «εκόμισε» τα μοναδικά σκηνικά και κοστούμια στην παράσταση Λίγα απ' όλα του αγαπημένου του Καραγκιόζη (2001). Από το 1995 έως σήμερα είχε την εικαστική επιμέλεια των τευχών του περιοδικού των εκδόσεων Ίνδικτος, με τις οποίες συνεργάστηκε στενά φιλοτεχνώντας εξώφυλλα, και αγιογραφώντας τους τόμους του Νέου Συναξαριστή.

Εκθέσεις

Σχέδια, Γκαλερί Νέες Μορφές, Αθήνα (1978). Γκαλερί Νέες Μορφές, Αθήνα (1979). Ioni Gallery, Κηφισιά, Αθήνα (1989). Ioni Gallery, Κηφισιά, Αθήνα (1991). Astra gallery, Αθήνα (1993). Βάρκες, Γαλλικό Ινστιτούτο, Πειραιάς (1995). Ζωγραφική και σχέδια, Το Σπίτι της Κύπρου, Αθήνα (1998). Σχέδια και σκίτσα με θέμα τα Λουλούδια, Γλυφάδα (2003). Σχέδια και σκίτσα, Astra Gallery, Αθήνα (2004). Άγιος Γεώργιος και άλλες ζωγραφιές, Astra Gallery, Αθήνα (2006). Ζευγάρια, Art Gallery-Café, Βούλα, Αθήνα (2007).